

UPORABA DROG MED OTROKI IN DRUŽINSKI DEJAVNIKI

Tjaša Jerman, dr.med.

Zavod za zdravstveno varstvo Ljubljana

Strokovno izobraževanje Zdravje v vrtcu, marec 2009

Raziskava o alkoholu in drugih drogah med šolsko mladino (ESPAD)

- razširjenost uporabe psihoaktivnih snovi
- dejavniki, povezani z uporabo
- družinski dejavniki

Raziskava ESPAD

- Evropska raziskava o alkoholu in preostalih drogah med šolsko mladino, staro 15-16 let
- Izvedena v letih 1995, 1999, 2003 in 2007 na nacionalnem in mednarodnem nivoju, na območju MOL tudi 1998, na območju ljubljanske zdravstvene regije le v letih 2003 in 2007

Na področju Ljubljane opravljene raziskave po primerljivi metodologiji

- 1995: T. Jerman, D. Komadina, S. Volkar
Cedilnik, Zavod za zdravstveno varstvo Ljubljana
- 1998: B. Dekleva, Inštitut za kriminologijo pri
Pravni fakulteti
- 1999: E. Stergar, Inštitut za varovanje zdravja RS
- 2003: T. Jerman, Zavod za zdravstveno varstvo
Ljubljana
- Raziskave je sofinancirala Mestna občina
Ljubljana

Vprašalnik

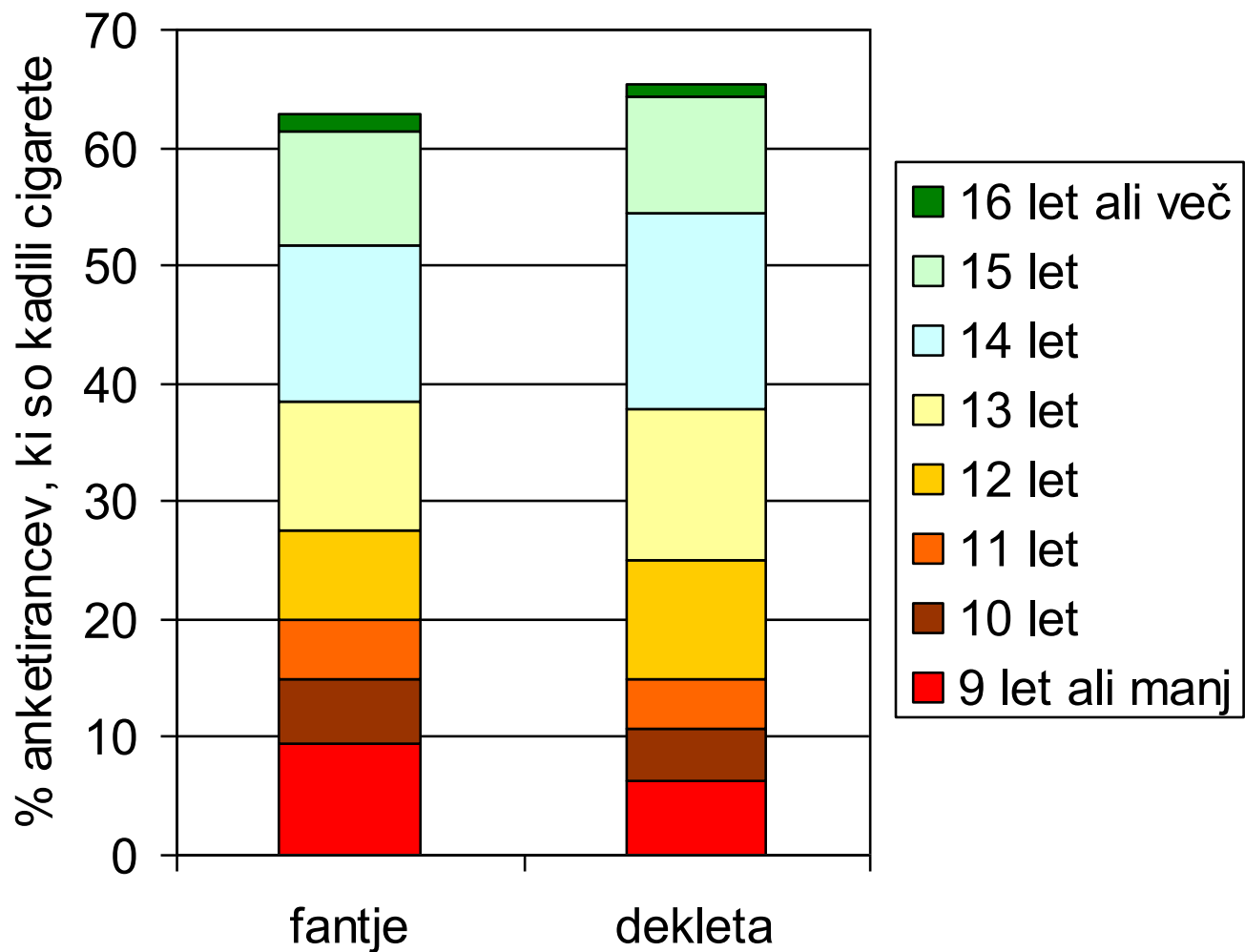
- Uporabili smo slovensko inačico vprašalnika ESPAD, ki ga je pripravila mag. Eva Stergar, univ.dipl.psih., s Kliničnega centra Ljubljana, KIMDPŠ, na osnovi angleške inačice, ki jo je razvila mednarodna skupina v koordinaciji B.Hibella, B.Anderson in U.Guttormssona, CAN, Stockholm.
- Vprašalnik je vseboval 56 vprašanj, večinoma sestavljenih iz več postavk (skupaj 239 spremenljivk)

Tobak

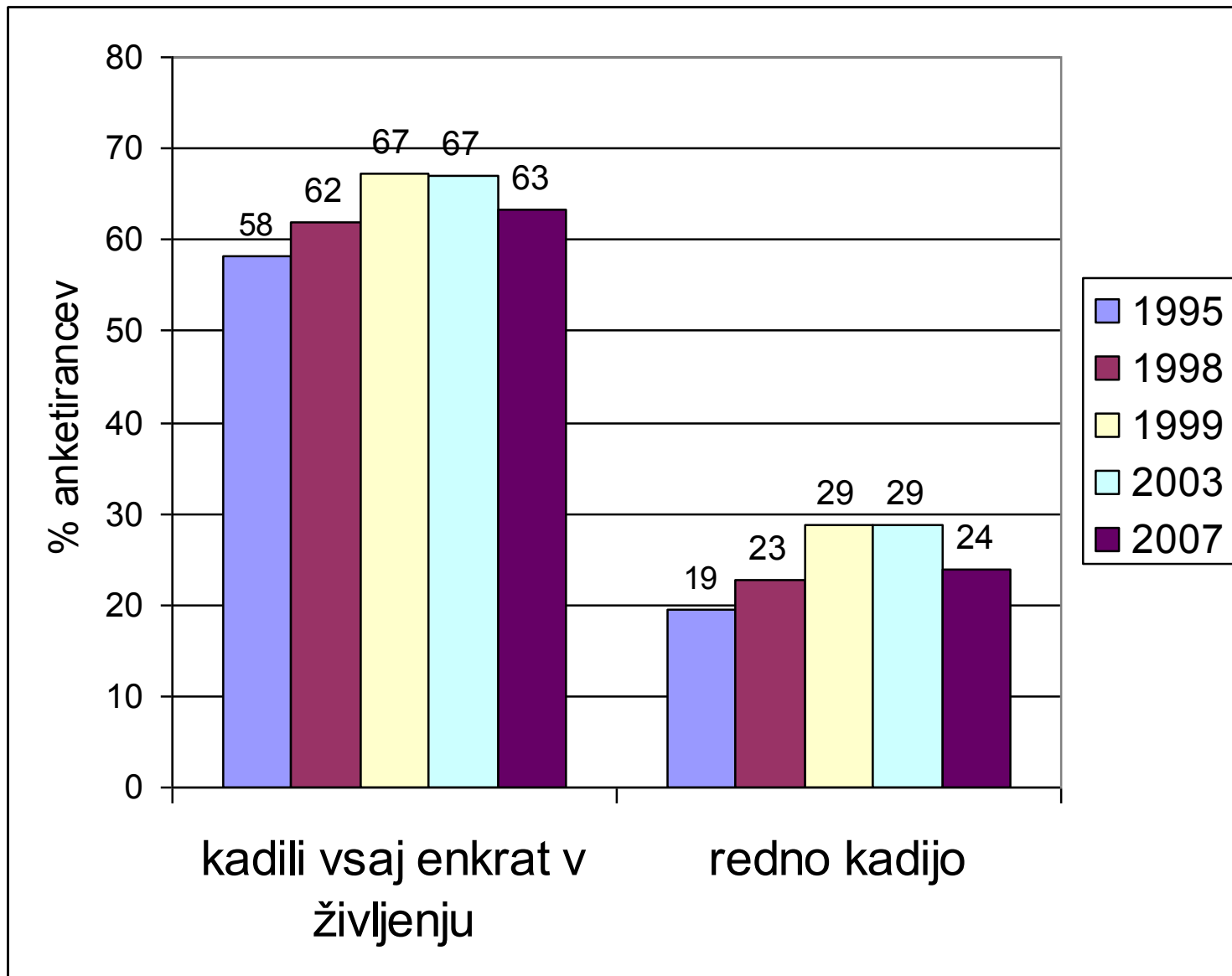
Starost, ko so prvič kadili cigarete

MOL 2007, učenci 1.razredov srednjih šol

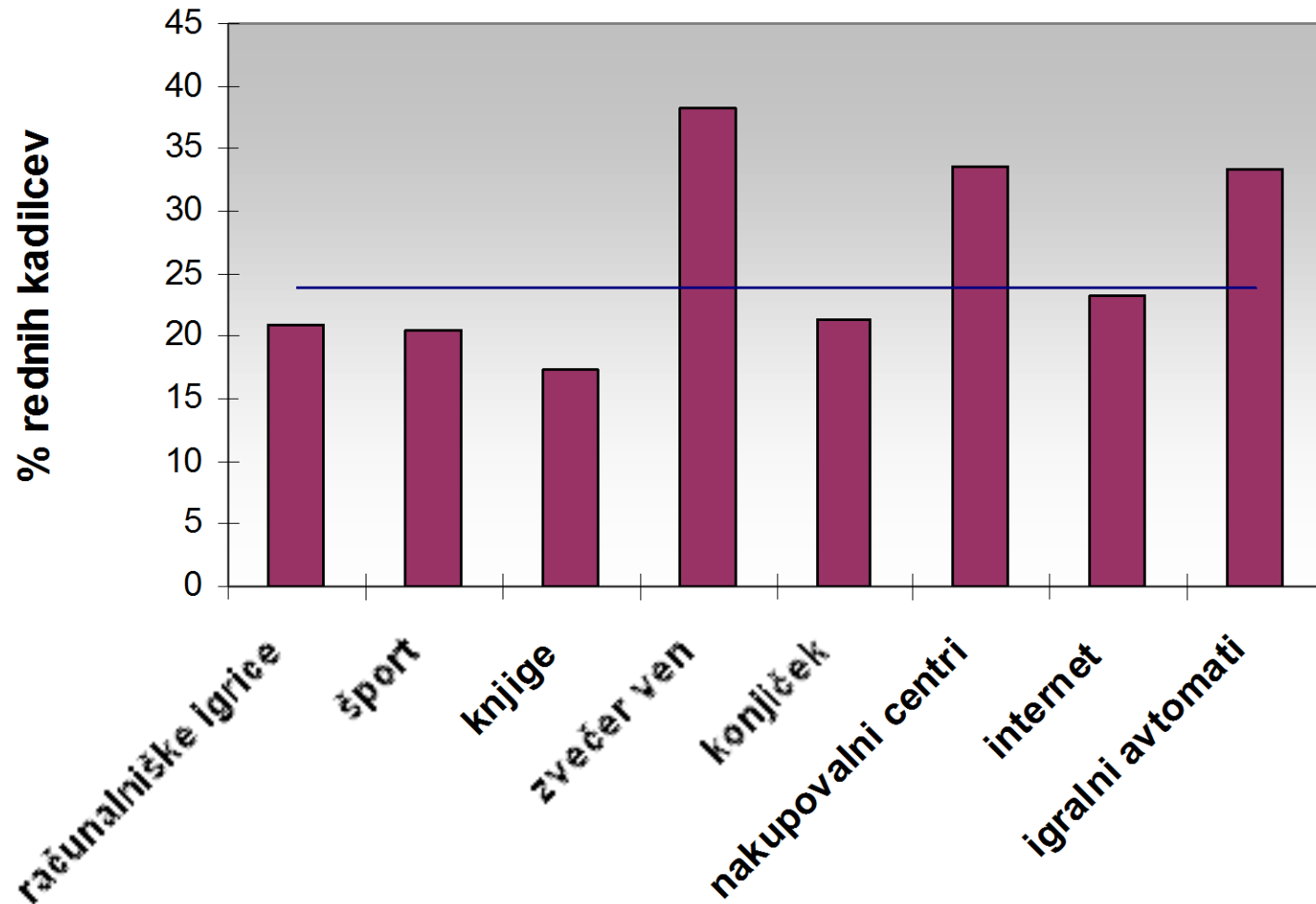
Kajenje v letih 1995-2007

MOL, učenci 1.razredov srednjih šol

Delež rednih kadilcev glede na dejavnosti v prostem času

MOL 2007, učenci 1.razredov srednjih šol

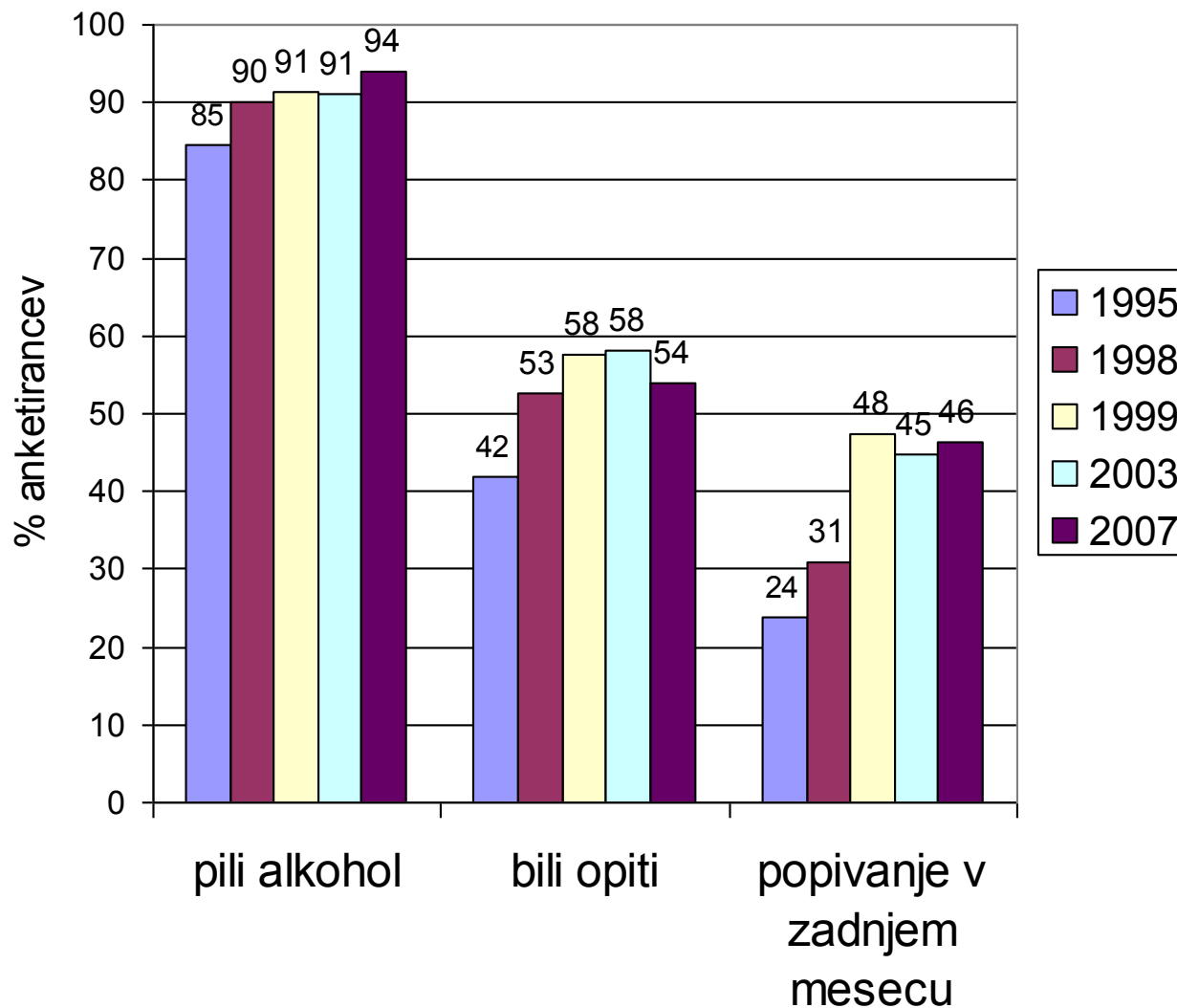

Alkohol

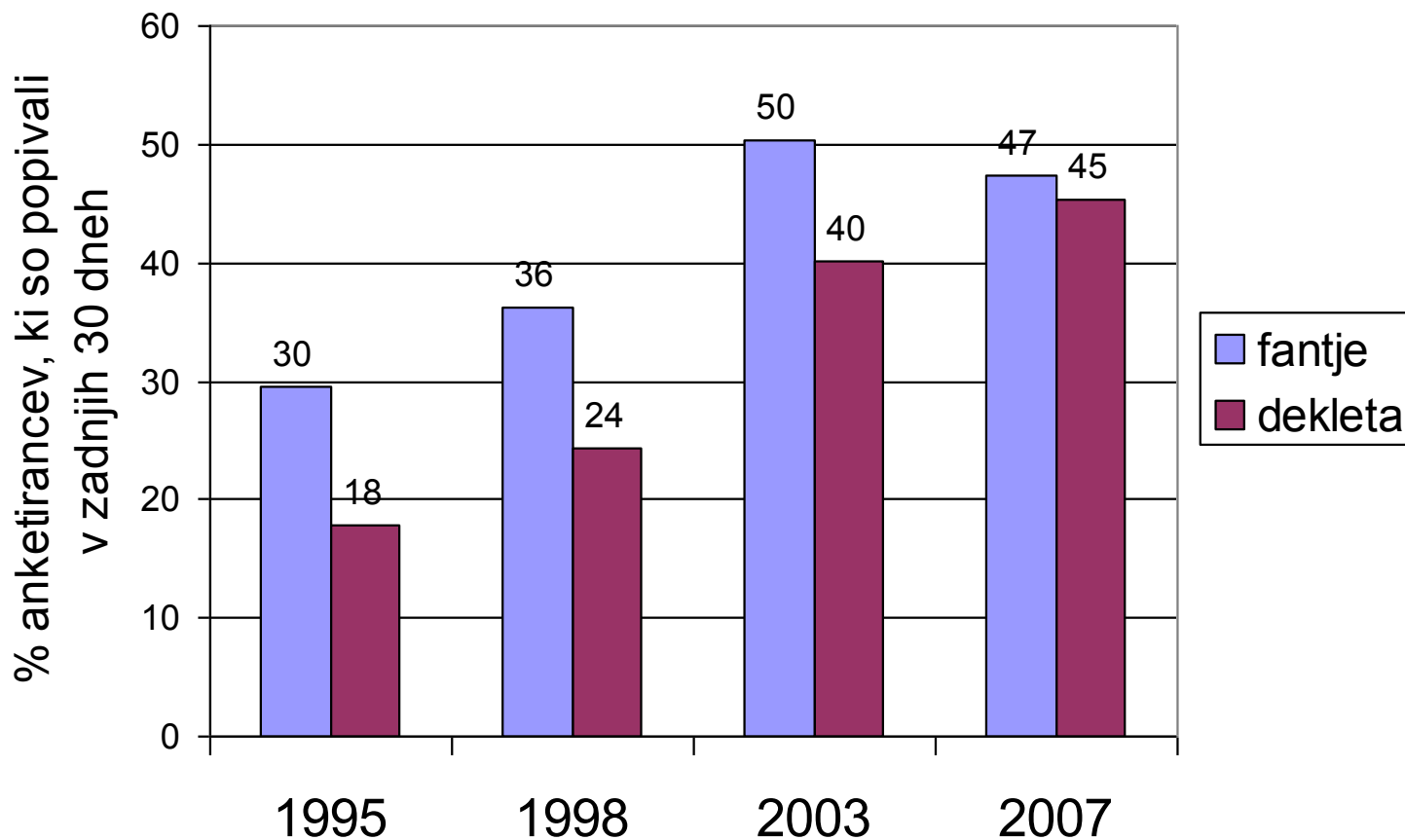
Pitje alkoholnih pijač v letih 1995-2007

MOL, učenci 1.razredov srednjih šol

Popivanje (pitje 5 alkoholnih pijač zapored) v zadnjih 30 dneh po spolu, 1995-2007

MOL, učenci 1.razredov srednjih šol

Težave zaradi pitja alkohola

% učencev, ki so imeli težave	
Pretep 11,6	
Nezgoda ali poškodba 14,1	
Težave s starši 13,9	
Težave s prijatelji 10,6	
Slaba storilnost 10,0	
Okraden 3,4	
Težave s policijo 6,9	
Bolnišnica 2,0	
Nezaščiten spolni odnos 6,8	
Obžaloval spolni odnos 4,8	

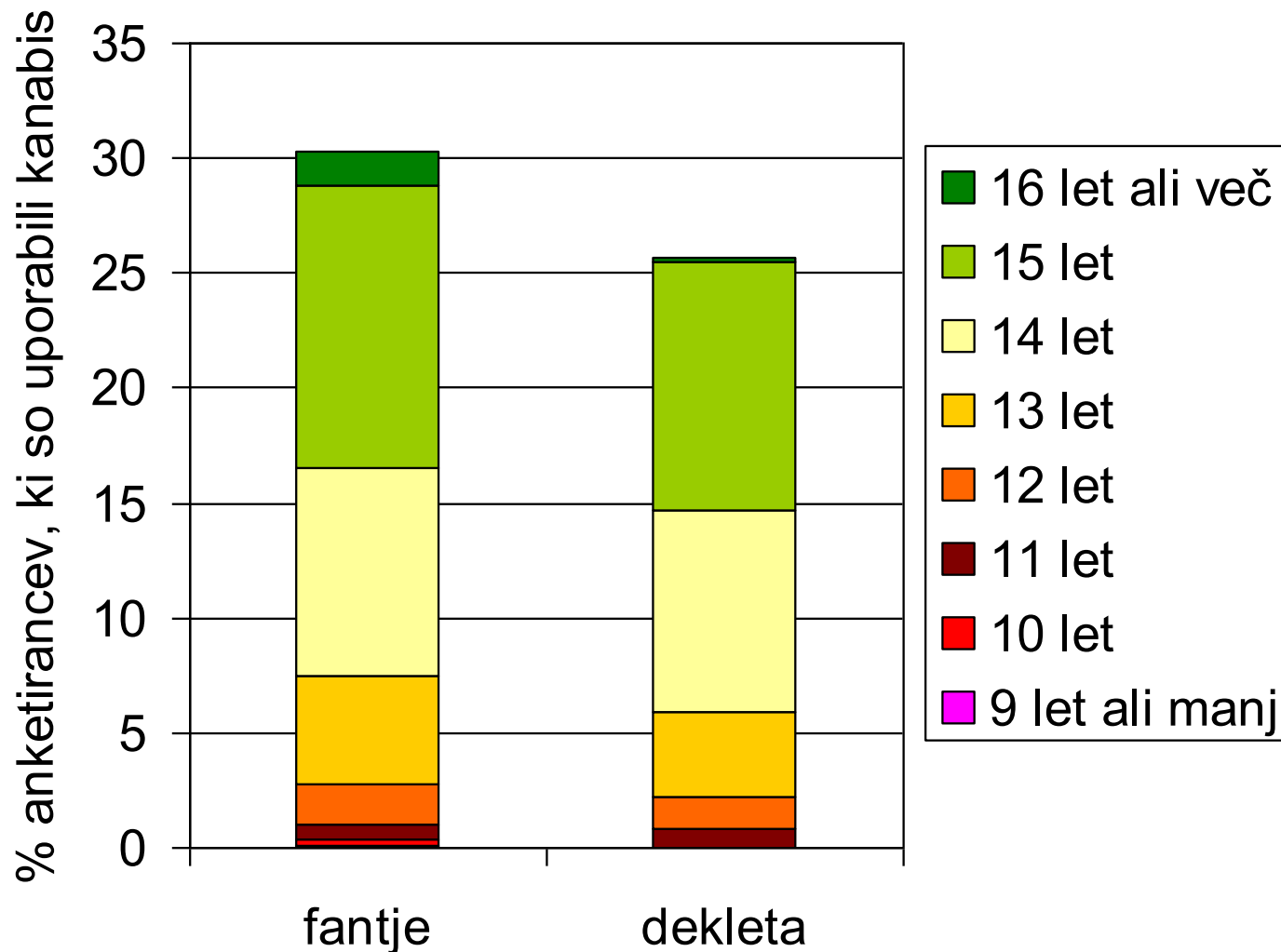
Pitje alkoholnih pijač v lokalih v zadnjih 30 dneh

Učenci rojeni 1991, MOL 2007

- pivo 35%
- alkopop 44%
- vino 17%
- žgane pijače 34%

Starost, ko so prvič uporabili marihuano ali hašiš

MOL 2007, učenci 1.razredov srednjih šol

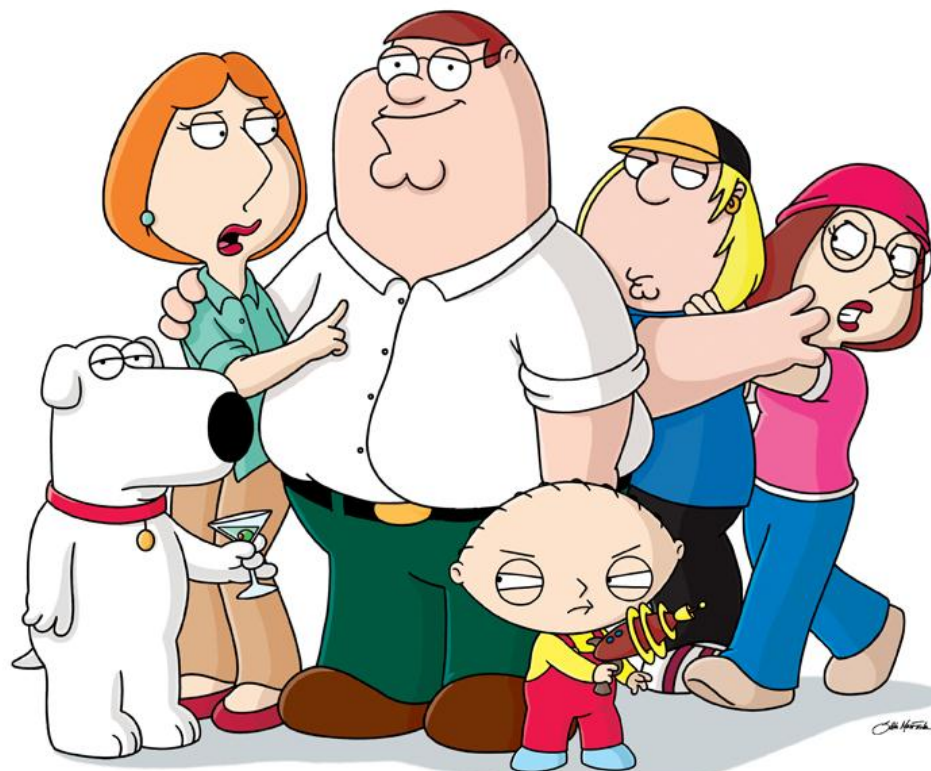

Pomirjevala, ki jih ni predpisal zdravnik

- v vsem življenju 3,2% (5,04%) učencev, pogosteje dekleta
- največ (2,2% od vseh) 1-2 krat v življenju, (izven MOL 3,8% od vseh)
- 1 oseba 40-krat ali večkrat
- predpisal zdravnik: 2,9%

Družinski dejavniki

Delež rednih kadilcev glede na izobrazbo staršev

MOL, učenci 1.razredov srednjih šol, 2007

Glede na izobrazbo	% rednih kadilcev glede na izobrazbo staršev		
	OŠ ali nekaj razredov SŠ	Dokončana SŠ	Dokončana VŠ ali več
- očeta	29,4	25,4	17,6
- matere	32,4	23,9	18,7

Pitje petih alkoholnih pijač ob eni priložnosti glede na izobrazbo staršev

MOL, učenci 1.razredov srednjih šol, 2007

Glede na izobrazbo	% pivcev 5 alkoholnih pijač ob eni priložnosti v zadnjih 30 dneh glede na izobrazbo staršev		
	OŠ ali nekaj razredov SŠ	Dokončana SŠ	Dokončana VŠ ali več
- očeta	46	52	48
- matere	51	52	46

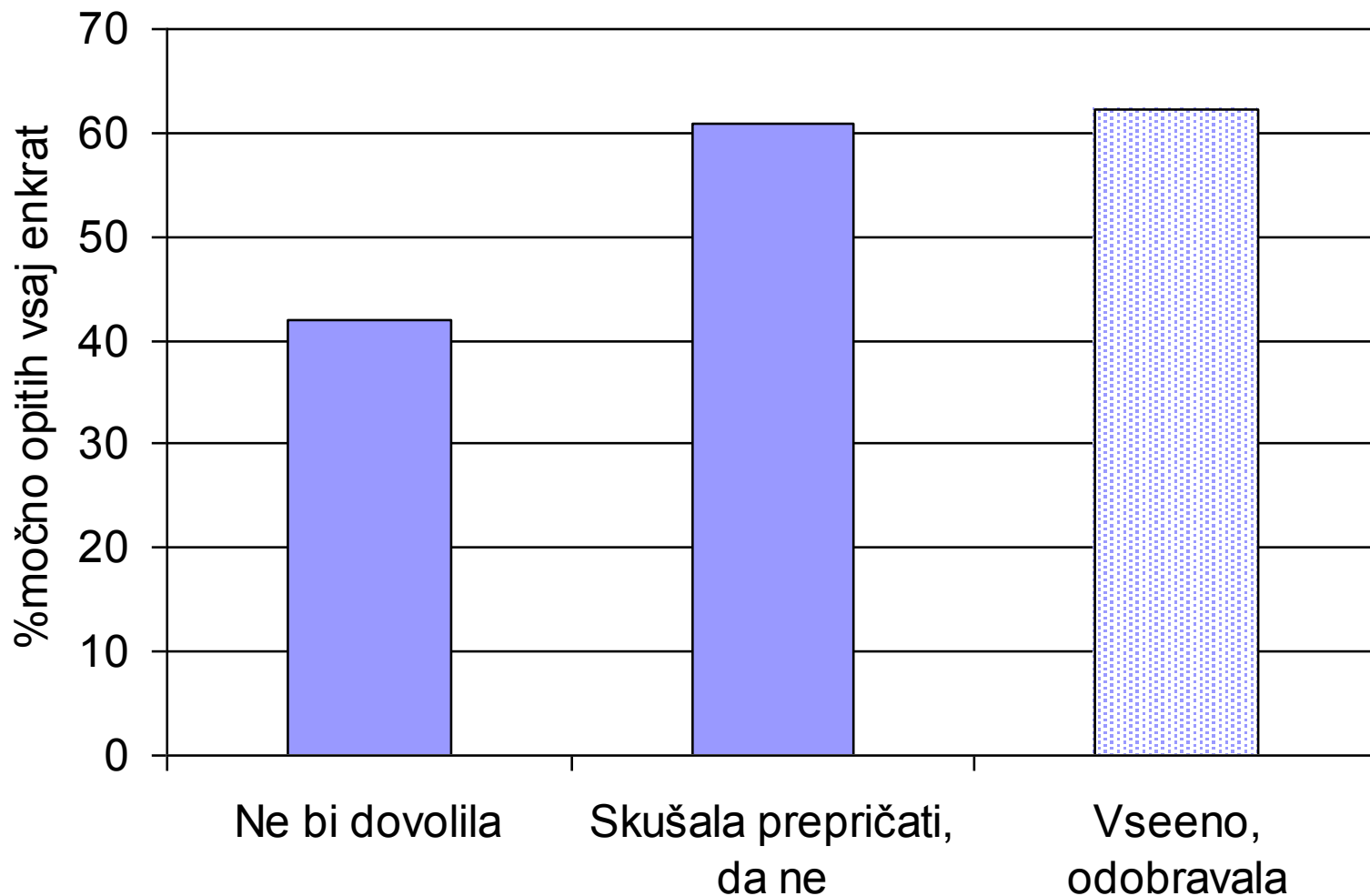
Delež rednih kadilcev glede na odnos s starši

MOL, učenci 1.razredov srednjih šol, 2007

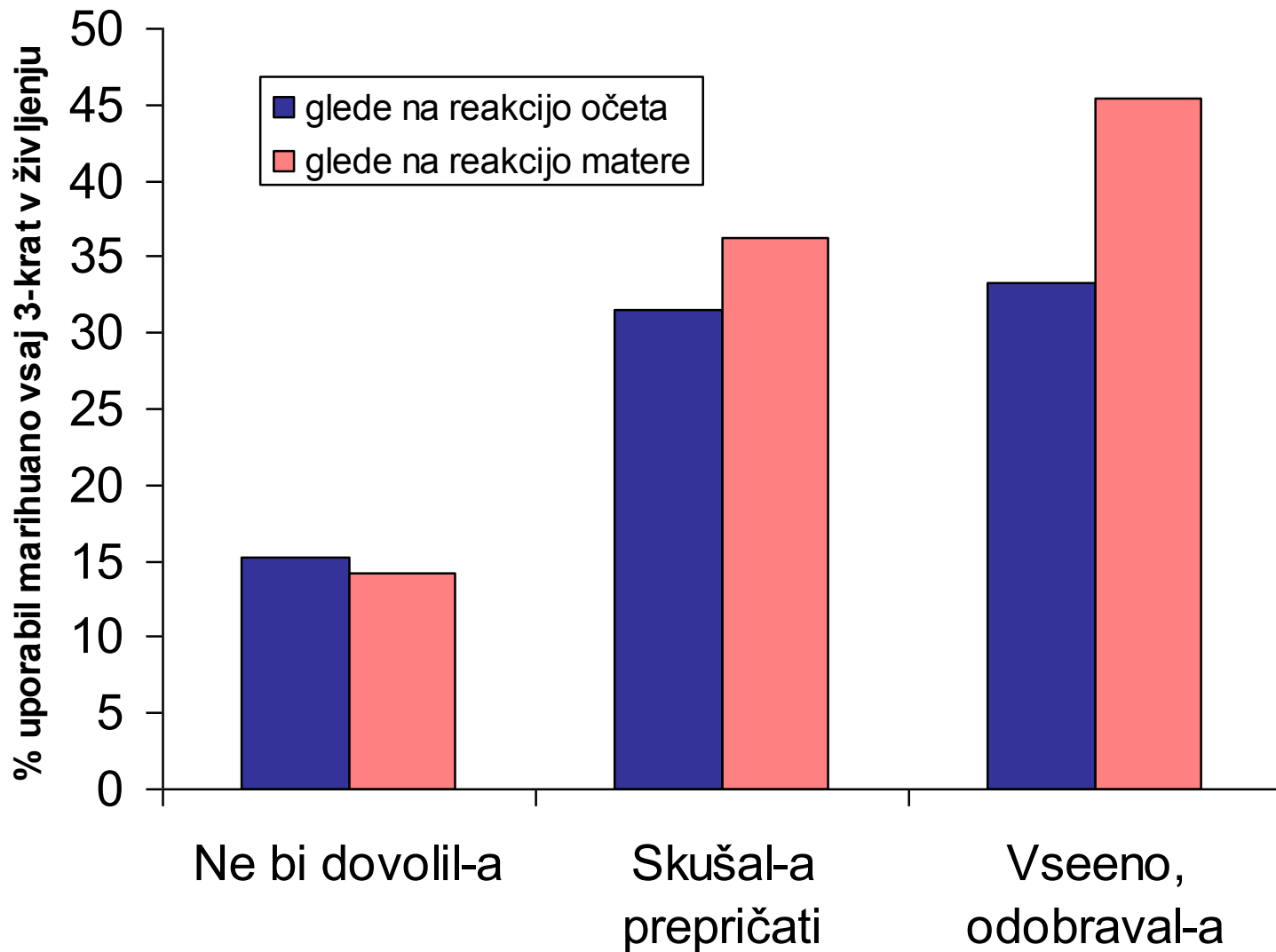
Dejavniki odnosa	% rednih kadilcev glede na odnos s starši				
	Skoraj vedno	Pogosto	Včasih	Redko	Skoraj nikoli
Starši vedo, s kom preživljam večere	18,7	25,5	32,5	33,3	33,8
Starši vedo, kje sem zvečer	18,1	26,5	40,8	40,0	39,1
Zlahka sem deležen-a topline in skrbi moje matere in/ali očeta	19,8	22,0	35,1	43,3	39,5
Zlahka sem deležen-a čustvene opore moje matere in/ali očeta	19,5	20,9	31,6	45,3	47,2
Zlahka si sposodim denar od staršev	18,9	22,6	27,5	32,0	36,3
Moja mati in/ali oče mi zlahka podarita denar	23,4	25,0	19,3	28,1	34,3

Delež učencev, ki so bili že kdaj močno opiti, glede na pričakovano reakcijo matere

MOL 2007, učenci 1.razredov srednjih šol, rojeni 1991

Delež učencev, ki so uporabili marihuano vsaj trikrat v življenju, glede na pričakovano reakcijo staršev

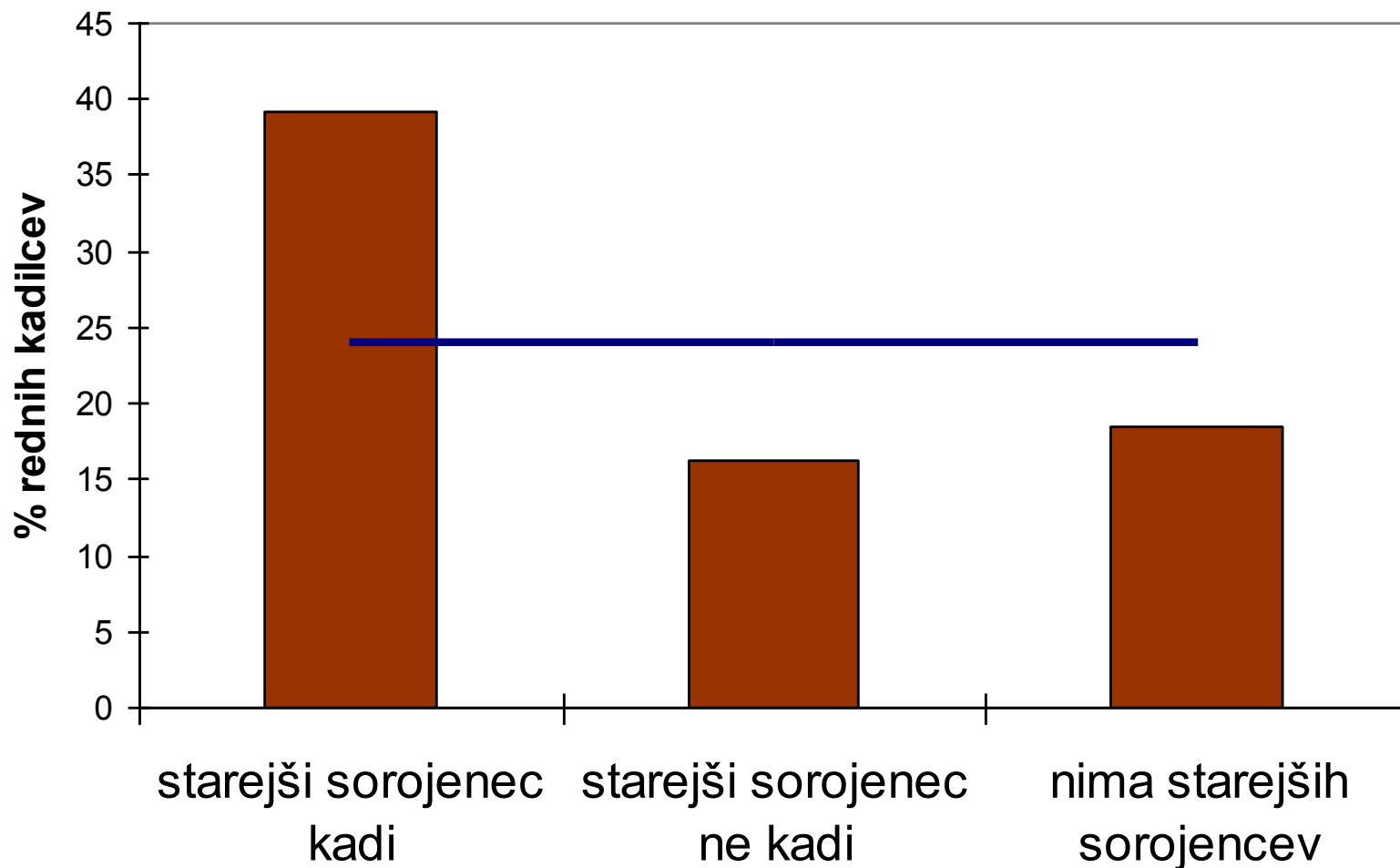

Starejši bratje in sestre

Delež rednih kadilcev glede na kajenje starejših bratov ali sester

MOL, učenci 1.razredov srednjih šol, 2007

Zaključki

- najbolj razširjena droga tudi med mladostniki ostaja alkohol,
- zmanjševanje deleža kadilcev
- povezave z dejavnostmi v prostem času, šolsko uspešnostjo, vrsto izobraževalnega programa, **družinskimi dejavniki**, samovrednotenjem
- pomen celovite preventive